

Asia: VN/10378/2019

Lausuntopyyntö henkilötunnuksen uudistamista pohtineen työryhmän loppuraportista

Lausunnonantajan huomiot ehdotuksen vaikutuksista oman organisaation näkökulmasta

Toimintatapoihin liittyvät suorat ja epäsuorat vaikutukset

-

Arvioidut kustannusvaikutukset

-

Muut vaikutukset

-

Aikataulu ja siirtymäajat

-

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Lieksan kaupunginhallitus 18.5.2020 § 150

Lieksan kaupungin lausunto:

Työryhmän tavoitteena on ollut tehdä esitys uudesta henkilötunnuksesta, joka olisi sukupuolineutraali, josta ei kävisi ilmi myöskään henkilön syntymäaikaa, ja joka voitaisiin myöntää kaikille Suomeen muuttaville tai Suomessa asioiville henkilöille. Näin mahdollistettaisiin henkilön yksilöiminen ja digitaalisten palveluiden käyttö, vaikka nykyiset henkilötunnuksen myöntämiseen vaadittavat kriteerit eivät täyty.

Työryhmä päätyy esittämään kokonaan uutta henkilötunnusta, joka olisi nykyisen rakenteen mukainen, mutta tunnus muodostettaisiin satunnaisesta numeroavaruudesta. Uusi henkilötunnus otettaisiin käyttöön vaiheittain, niin että aluksi nykyistä ja uudenmuotoista henkilötunnusta käytettäisiin rinnakkain, ja siirtymäaikana siirryttäisiin uuden tunnuksen käyttöön. Uusi henkilötunnus olisi saman pituinen kuin nykyinen tunnus.

Ehdotetut muutokset ovat perustavaa laatua olevia, ja vaativat muutoksia kaikkiin tietojärjestelmiin, joissa henkilötunnusta käytetään. Erityisesti kahden rinnakkaisen henkilötunnuksen käyttäminen pakottaa tähän myös niissä järjestelmissä, joissa henkilötunnusta käytetään vain henkilön yksilöimiseen. Henkilötasolla muutos tarkoittaa useiden henkilötunnusta käyttävien dokumenttien, kuten henkilökortin, ajokortin ja passien uusimista.

Digitaalisten palveluiden käytön mahdollistavan, yksilöivän tunnuksen myöntäminen ulkomaalaisille nousee työryhmän raportissa muutoksen syistä selvästi suurimpaan rooliin. Yksilöivän tunnuksen käyttöönotto on erittäin hyvä tavoite, mutta työryhmä ei raportissaan esitä tavoitteen mukaista ratkaisua, joka estää maahanmuuttoon liittyvien lieveilmiöitten esiintymistä. Myönnetty tunnus pitää pystyä yhdistämään aukottomasti kansainvälisesti käytettyyn biometriseen tunnisteeseen niin, että yksilöivyyden on mahdollisimman aukotonta, ja että viranomaisella tai muulla palveluntarjoajalla on mahdollisuus saada henkilöstä kuhunkin palveluun tarvittavat taustatiedot ennen palvelun avaamista.

Kaikki tietojärjestelmä-, prosessi- ja dokumenttimuutokset aiheuttavat merkittäviä kustannuksia. Työryhmä on pyrkinyt selvittämään kustannuksia, mutta toteaa, että ei ole pystynyt sitä riittävällä tarkkuudella tähän raporttiin tekemään. Ryhmä toteaa, että ”hetu-uudistuksen kustannusten suuruutta voidaan verrata muihin suuriin järjestelmien uudistushankkeisiin. Suuret IT-järjestelmäuudistusprojektit ovat miljoonaluokan projekteja ja vaativat paljon aikaa sekä resursseja.”

Kuntien taloudellinen tilanne huomioon ottaen näin suuren muutoksen aiheuttamat lisäkustannukset eivät ole hyväksyttäviä, etenkin kun tässä uudistuksessa vaadittavat lisäresurssit vaikuttavat saatavaan hyötyyn nähden suhteettomilta. Henkilötunnusuudistusta ei pitäisi pyrkiä tekemään liian nopealla aikataululla. Uudistus tulisi suunnitella niin, että muutokset kuntien järjestelmiin voitaisiin tehdä sitä mukaa, kun uusia ohjelmistoja otetaan käyttöön. Rinnakkaisten henkilötunnusten käyttöönottoa pitäisi välttää, eli jo olemassa olevia henkilötunnuksia ei pitäisi tarvita muuttaa.

Lieksan kaupunginhallitus päätti kokouksessaan 18.5.2020 antaa esittelytekstin mukaisen lausunnon henkilötunnuksen uudistamista pohtineen työryhmän raportista.

Leinonen Sari
Lieksan kaupunki